

nota

TER INFORMATIE
Aan: DGHBWE

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van
5/12.e
T O C 5/12.e

Datum
07 juni 2022

Referentie
32959587

Bijlagen

Rente op studieleningen

Aanleiding

U heeft verzocht om meer informatie over de rente op studieleningen en een nadere analyse op de gevolgen van een rentestijging.

Toelichting

Algemene informatie

- Er zijn twee verschillende rekenregels voor de rente op de studielening één voor het mbo en één voor het ho. Beiden worden aan het einde van het jaar vastgesteld voor het daarop volgende jaar (dus eind 2022 wordt de rente vastgesteld voor 2023). Voor studenten die een studielening krijgen op grond van de Wsf BES wordt de systematiek van het mbo gebruikt.
- De rente wordt daarbij als volgt berekend:
  - o In het mbo wordt gekeken naar het gemiddelde rendement op een staatsobligatie met een looptijd van 3 jaar en een looptijd van 5 jaar in de maand september.
  - o In het ho wordt gekeken naar het gemiddelde rendement op een staatsobligatie met een looptijd van 5 jaar over het afgelopen jaar (oktober-september).
- Deze rente wordt berekend over de studieschuld zowel gedurende de opbouw (dus tijdens de studie) als gedurende het aflossen.
  - o Gedurende de opbouw van de studieschuld wordt de rente ieder jaar opnieuw vastgesteld.
  - o Gedurende de gehele terugbetalingsperiode wordt de rente iedere vijf jaar voor vijf jaar vastgesteld.
- Deze rente is onderdeel van een breder terugbetaalregime, die ook op andere punten verschillend zijn:
  - o Ho-studenten mogen gedurende een periode van 35 jaar terugbetalen en mbo-studenten over een periode van 15 jaar.
  - o Op basis van draagkracht moeten mbo-studenten al bij een lager percentage van het minimumloon terugbetalen.
- Met het wetsvoorstel herinvoering basisbeurs worden deze terugbetaalregimes van het mbo en ho gelijk getrokken en vallen alle nieuwe studenten in het mbo onder het ho-regime. De regelgeving voor de BES blijft ongewijzigd.

- Sinds 2016 is de rente 0% en het feit dat er rente over de studielening wordt gerekend is bij veel studenten weggezaakt. Naar verwachting zal die vanaf 2023 weer boven de 0% uitkomen.
- Dat betekent overigens niet dat de terugbetaalvoorwaarden niet langer sociaal zijn, want:
  - o De rente die moet worden betaald is nog steeds vele malen lager dan de rente op de kapitaalmarkt.
  - o Studenten hoeven enkel terug te betalen wanneer hun inkomen dat toelaat. Bij een laag inkomen hoeven zij niet of minder terug te betalen. De te betalen rente wordt meegenomen in deze berekening.
  - o Bovenstaande in combinatie met een terugbetaalperiode over 35 jaar leidt tot een relatief laag maandbedrag.
  - o De nog openstaande schuld wordt na afloop van de terugbetaalperiode kwijtgescholden.

Vragen van DGHBWE

Wat is de verwachte rentestijging?

- Het is moeilijk om te voorspellen hoe hoog de rente uiteindelijk zal worden.
- Voor ho-studenten zal deze renteverhoging zeer beperkt zijn, omdat het hier over een gemiddelde van een jaar gaat. Tot begin februari was de rente namelijk nog minder dan 0% en sinds begin maart is deze geleidelijk gestegen tot 1,2%.
- Voor mbo-studenten moet in september gekeken worden naar het gemiddelde van de rente op een staatsobligatie voor 3 jaar en voor 5 jaar. Op dit moment staan die op respectievelijk 0,93% en 1,2%. Hoe de rente zich de komende drie maanden verder ontwikkelt is mede gelet op de huidige geopolitieke situatie erg slecht te voorspellen.

Wat betekent dit financieel voor de student (bij verschillende schuldenomvang)?

- De rente op de studielening is cumulatieve rente. Op het moment dat de rente niet direct wordt betaald, komt deze dus bij de langlopende schuld op en wordt er weer rente over betaald.
- Het betalen van de rente wordt meegenomen in de draagkrachtberekening. Een student betaalt dus nooit meer dan op basis van zijn/haar inkomen mogelijk is. Aan het einde van de looptijd wordt de resterende schuld (en dus ook de rente) kwijtgescholden.
- Het berekenen van het effect is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de nog openstaande studieschuld, de rente en het aantal termijnen dat een student nog moet betalen.
- Een paar voorbeelden¹:
  - o Voor een ho-student met een studieschuld van € 20.000 die nog 420 maanden moet betalen tegen een rente van 1% stijgt het termijnbedrag met € 8,84.
  - o Voor een ho-student met een studieschuld van € 20.000 die nog 250 maanden moet betalen tegen een rente van 1% stijgt het termijnbedrag met € 8,66.

---

¹Andere voorbeelden zijn op verzoek beschikbaar.

- Voor een mbo-student met een studieschuld van € 10.000 die nog 180 maanden moet betalen tegen een rente van 2% stijgt het termijnbedrag met € 8,80.
- Voor een mbo-student met een studieschuld van € 10.000 die nog 180 maanden moet betalen tegen een rente van 3% stijgt het termijnbedrag met € 13,50.

Wat betekent dit voor toegankelijkheid?

- De rente op de studielening heeft altijd bestaan en studenten worden daar bij het afsluiten (en vervolgens jaarlijks) over geïnformeerd.
- De rente is sinds 2016 0,00%. In de jaren daarvoor was deze hoger.
- Er is geen specifiek onderzoek gedaan naar het effect van rente op de toegankelijkheid. Uit de beleidsdoorlichting blijkt echter dat de introductie van het leenstelsel geen effect heeft gehad. De verwachting is dat ook de rente op zichzelf en niet als onderdeel van de lening geen effect heeft op de toegankelijkheid.

Leidt dit tot extra studiestress?

- Rente op de studielening is iets dat er altijd is geweest. Het feit dat deze de afgelopen jaren op 0% stond is een unicum.
- Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat het hebben of verwachten van een hoge studieschuld (> € 40.000) kan leiden tot een verhoogd stressniveau bij studenten. Dit is echter zeker niet de enige of de belangrijkste factor.
- De rente is in principe onderdeel van de studieschuld. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat veel studenten die de afgelopen jaren hebben gestudeerd zich niet meer bewust waren van het feit dat de rente zou kunnen gaan stijgen. Voor hen kan dit wel als een 'verrassing' komen.

Wat doet u voor islamitische studenten die op grond van hun geloof geen rente mogen bepalen? (vraag uit de media)

- Voor deze studenten verandert er niks. Er werd immers altijd al rente gerekend over de studieschuld alleen was deze 'toevallig' 0%.
- Studiefinanciering is geen verplichte regeling om gebruik van te maken en wordt ook niet automatisch toegekend. Studenten die geen rente willen betalen, hoeven dat dus ook niet te doen.

nota

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

Van
5.1/2.e
T 06 5.1/2.e
Datum
20 juni 2022
Referentie
33158208
Bijlagen

Antwoorden op Kamervragen van het lid Van Baarle over de rente op studieleningen en de stijging van het collegegeld

Aanleiding

Het lid Van Baarle (DENK) heeft Kamervragen gesteld over de rente op de studielening en de stijging van het collegegeld naar aanleiding van berichtgeving in verschillende media. Het lid Van Baarle heeft eerder ook een mondelinge vraag ingediend over de rente op de studielening, maar deze is uiteindelijk niet toegekend.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de brief te ondertekenen.

Kernpunten

In de vragen en beantwoording wordt ingegaan op:

- De systematiek van rente op de studielening in het mbo en het ho, waarvan u een feitelijke uiteenzetting geeft;
- De vraag of studenten zowel door de stijgende rente als de stijging van het collegegeld financieel benadeeld worden. In de beantwoording geeft u aan dat het kabinet erkent dat er veel zorgen samenkomen bij deze generatie en dat er op dit moment gewerkt wordt aan het herinvoeren van de basisbeurs;
- Het feit dat sommige studenten op basis van hun geloofsovertuiging geen lening mogen aangaan waar rente over wordt gerekend. U geeft aan dat deze studenten ook nu al geen gebruik mogen maken van studiefinanciering en dat u geen signalen heeft dat zij daardoor geen gebruik maken van het tertiair onderwijs;
- U doet in deze beantwoording nog geen uitspraken over de hoogte van de rente.
- Bij de beantwoording geeft u aan dat u het voornemen heeft om de wijze van indexatie voor het collegegeld 2023/2024 aan te passen en verwijst hiervoor ook naar de brief die u hierover naar de kamer stuurt.

Het lid Van Baarle heeft gevraagd om de beantwoording vóór het commissiedebat over de beleidsbrief hoger onderwijs op 30 juni te ontvangen. Mogelijk zal hij ook daar ingaan op de financiële positie van studenten.

Toelichting

Algemene informatie rente op studielening

- Er zijn twee verschillende rekenregels voor de rente op de studielening één voor het mbo en één voor het ho. Beiden worden aan het einde van het jaar vastgesteld voor het daarop volgende jaar (dus eind 2022 wordt de rente vastgesteld voor 2023). Voor studenten die een studielening krijgen op grond van de Wsf BES wordt de systematiek van het mbo gebruikt.
- De rente wordt daarbij als volgt berekend:
  - o In het mbo wordt gekeken naar het gemiddelde rendement op een staatsobligatie met een looptijd van 3 jaar en een looptijd van 5 jaar in de maand september.
  - o In het ho wordt gekeken naar het gemiddelde rendement op een staatsobligatie met een looptijd van 5 jaar over het afgelopen jaar (oktober-september).
- Deze rente wordt berekend over de studieschuld zowel gedurende de opbouw (dus tijdens de studie) als gedurende het aflossen.
  - o Gedurende de opbouw van de studieschuld wordt de rente ieder jaar opnieuw vastgesteld.
  - o Gedurende de gehele terugbetalingsperiode wordt de rente iedere vijf jaar voor vijf jaar vastgesteld.
- Deze rente is onderdeel van een breder terugbetaalregime, die ook op andere punten verschillend zijn:
  - o Ho-studenten mogen gedurende een periode van 35 jaar terugbetalen en mbo-studenten over een periode van 15 jaar.
  - o Op basis van draagkracht moeten mbo-studenten al bij een lager percentage van het minimumloon terugbetalen.
- Met het wetsvoorstel herinvoering basisbeurs worden deze terugbetaalregimes van het mbo en ho gelijk getrokken en vallen alle nieuwe studenten in het mbo onder het ho-regime. De regelgeving voor de BES blijft ongewijzigd.
- Sinds 2016 is de rente 0% en het feit dat er rente over de studielening wordt gerekend is bij veel studenten weggezaakt. Naar verwachting zal die vanaf 2023 weer boven de 0% uitkomen.
- Dat betekent overigens niet dat de terugbetaalvoorwaarden niet langer sociaal zijn, want:
  - o De rente die moet worden betaald is nog steeds vele malen lager dan de rente op de kapitaalmarkt.
  - o Studenten hoeven enkel terug te betalen wanneer hun inkomen dat toelaat. Bij een laag inkomen hoeven zij niet of minder terug te betalen. De te betalen rente wordt meegenomen in deze berekening.
  - o Bovenstaande in combinatie met een terugbetaalperiode over 35 jaar leidt tot een relatief laag maandbedrag.
  - o De nog openstaande schuld wordt na afloop van de terugbetaalperiode kwijtgescholden.

Algemene informatie over collegegeld

- U heeft recent het besluit genomen de indexering voor het college-, les- en cursusgeld aan te willen passen naar een driejarig gemiddelde.
- In deze Kamervragen wordt bij de beantwoording verwezen naar de brief over dit besluit.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Nvt

From: 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>
 Sent Date: Thu Jul 21 11:53:26 2022
 To: 5.1/2.e [redacted]
 CC: 5.1/2.e [redacted]
 Subject: RE: Rente op studieleningen

Dag 5.1/2.e,

Voor de rentepercentages hebben we de gegevens nodig t/m eind september. Dan moeten we de berekening nog maken, controleren en de percentages ook nog intern laten vaststellen door de Agent. Ik kan daarom niet te beloven dat we dit uiterlijk 8 oktober af hebben. Wel kunnen we dit uiterlijk 15 oktober klaar hebben.

We zullen de percentages aanleveren, zodra we deze hebben vastgesteld, maar dus uiterlijk 15 oktober.

Is dat voor jullie werkbaar?

Gr. 5.1/2.e .

Van: 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>
Verzonden: donderdag 7 juli 2022 10:55
Aan: 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>; 5.1/2.e [redacted]
 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>; 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>
CC: 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]
 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>
Onderwerp: RE: Rente op studieleningen

Hoi 5.1/2.e [redacted],

Zouden jullie nog willen reageren op onderstaande mail?

Groeten,
 5.1/2.e [redacted]

Van: 5.1/2.e [redacted]
Verzonden: maandag 4 juli 2022 16:41
Aan: 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>; 5.1/2.e [redacted]
 5.1/2.e [redacted]>; 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>
CC: 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]
 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>
Onderwerp: Rente op studieleningen

Hoi 5.1/2.e [redacted],

Jaarlijks doen we bij jullie een uitvraag om de rente op studielening voor de BES, MBO en HO te berekenen.

DUO heeft gevraagd of wij uiterlijk 8 oktober het nieuwe rentepercentage kunnen opleveren. Is het voor jullie mogelijk om uiterlijk die datum de nieuwe rentepercentages te sturen?

Zo nee, wat zou dan de vroegst mogelijke datum zijn om deze cijfers op te leveren?

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e [redacted]

.....
Directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 .....

M 06-5.1/2.e

E 5.1/2.e @minocw.nl

5.1/2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>
 Sent Date: Fri Oct 7 13:28:14 2022
 To: 5.1/2.e [redacted]
 CC: 5.1/2.e [redacted]
 Subject: RE: Rente op studieleningen
 Attachments: Vaststellen rentepercentages studiefinanciering 2023.docx(283KB)

Dag 5.1/2. ,

Het is toch gelukt de berekening van de rentepercentages deze week helemaal af te ronden.

Hierbij de gevraagde rentepercentages en de notitie waarin e.e.a. wordt vastgelegd.

- Het rentepercentage voor het beroepsonderwijs en BES-eilanden komt uit op 1,78%.
- Het rentepercentage voor het hoger onderwijs komt uit op 0,46%.

De percentages zijn voor het eerst sinds jaren weer positief.

Mocht je nog vragen hebben dan horen we het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e [redacted]
 [redacted]

Agentschap van de Generale Thesaurie
 Ministerie van Financiën

Ministerie van Financiën
 Directie Agentschap / Afdeling Controlling, Accounting en Rapportage
 Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
 Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

Tel: (088) 5.1/2.e [redacted]
 Mobiel: 06 5.1/2.e [redacted]
 Email: 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl
 Website: www.dsta.nl

Van: 5.1/2.e [redacted]

Verzonden: maandag 4 juli 2022 16:41

Aan: 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>; 5.1/2.e [redacted]

5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>; 5.1/2.e [redacted]@minfin.nl>;

CC: 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]

5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>;

Onderwerp: Rente op studieleningen

Hoi 5.1/2.e [redacted] ,

Jaarlijks doen we bij jullie een uitvraag om de rente op studielening voor de BES, MBO en HO te berekenen.

DUO heeft gevraagd of wij uiterlijk 8 oktober het nieuwe rentepercentage kunnen opleveren. Is het voor jullie mogelijk om uiterlijk die datum de nieuwe rentepercentages te sturen?

Zo nee, wat zou dan de vroegst mogelijke datum zijn om deze cijfers op te leveren?

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

.....
Directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
.....

M 06-5.1/2.e

E 5.1/2.e @minocw.nl

5.1/2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

TER BESLISSING

Aan
de Agent

5.1/2.e

Datum
3 oktober 2022

Notanummer

Bijlagen
geen

nota

Vaststellen rentepercentages studiefinanciering 2023

Aanleiding

Elk jaar vraagt het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OCW) om de rentepercentages voor de studiefinanciering voor het volgende jaar te berekenen. In deze notitie worden deze rentepercentages berekend waarna het wordt doorgestuurd naar OCW.

Beslispunten

Graag uw akkoord op de door ons berekende rentepercentages die door OCW worden gebruikt voor de vaststelling van de rentepercentages voor de studiefinanciering 2023.

Kern

- De wettekst voor het vaststellen van het rentepercentage voor de studiefinanciering is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Er worden twee methoden gehanteerd: één voor het beroepsonderwijs en de BES-eilanden en één voor het hoger onderwijs.
- Het rentepercentage voor het beroepsonderwijs en BES-eilanden komt uit op 1,78%.
- Het rentepercentage voor het hoger onderwijs komt uit op 0,46%.

Toelichting

Ten opzichte van vorig jaar zijn de wetteksten ongewijzigd. Er worden twee rentepercentages berekend: één voor het beroepsonderwijs en één voor het hoger onderwijs. De methodes voor de berekening van de percentages verschillen en zijn vastgelegd in artikel 6.3 van de Wet op de studiefinanciering 2000.

Artikel 6.3. Vaststelling rentepercentage

- 1 Ten aanzien van de lening beroepsonderwijs stelt Onze Minister jaarlijks uiterlijk in december een rentepercentage vast dat gelijk is aan het gemiddeld effectief rendement over de maand september van dat jaar van de openbare lening, uitgegeven door de Staat der Nederlanden en toegelaten tot de notering aan de officiële markt ter beurse van Amsterdam, met een gemiddelde resterende looptijd van 3 tot 5 jaren. Het rentepercentage wordt vastgesteld op nul indien deze overeenkomstig de eerste volzin minder dan nul procent bedraagt.
- 2 Ten aanzien van de lening hoger onderwijs stelt Onze Minister jaarlijks uiterlijk in december een rentepercentage vast dat gelijk is aan het gemiddeld effectief rendement over de periode van 12 maanden, gerekend van oktober van het voorafgaande jaar tot en met september van het lopende jaar, van de openbare lening, uitgegeven door de Staat der Nederlanden en toegelaten tot de notering aan de officiële markt ter beurse van Amsterdam, met een gemiddelde resterende looptijd van 5 jaren. Het rentepercentage wordt vastgesteld op nul indien deze overeenkomstig de eerste volzin minder dan nul procent bedraagt.

De BES-eilanden hebben een aparte Wet studiefinanciering. De vaststelling van het rentepercentage komt aan de orde in artikel 4.3 van de Wet studiefinanciering

Artikel 4.3. Vaststelling rentepercentage

Onze Minister stelt jaarlijks uiterlijk in december een rentepercentage vast dat gelijk is aan het gemiddeld effectief rendement over de maand september van dat jaar van de openbare lening, uitgegeven door de Staat der Nederlanden en toegelaten tot de notering aan de officiële markt ter beurse van Amsterdam, met een gemiddelde resterende looptijd van 3 tot 5 jaren. Het rentepercentage wordt vastgesteld op nul indien deze overeenkomstig de eerste volzin minder dan nul procent bedraagt.

BES.

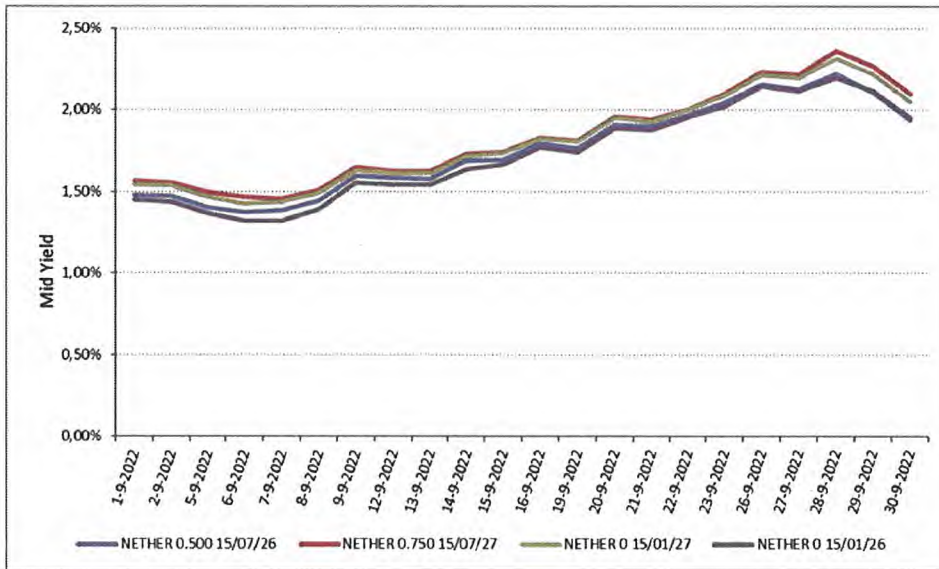
Berekening rentepercentages

Voor de berekening van het gemiddelde effectieve rendement wordt de mid yield gebruikt die wordt gepubliceerd op de site van MTS data.

1. Rentepercentage voor het beroepsonderwijs en BES-eilanden

In de maand september 2022 waren er 4 staatsleningen met een resterende looptijd van minimaal 3 en maximaal 5 jaar. De gemiddelde mid yield van deze leningen was 1,78%.

Onderstaande grafiek geeft voor de maand september 2022 het verloop van de mid yield van de vier afzonderlijke leningen weer.

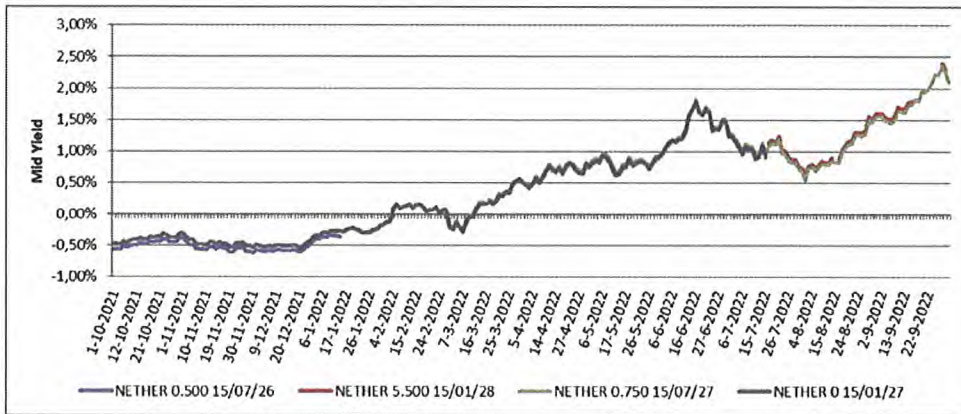
2. Rentepercentage voor het hoger onderwijs

Volgens de wettekst voor de berekening van het rentepercentage voor het hoger onderwijs moet gerekend worden op basis van de leningen met een gemiddelde resterende looptijd van 5 jaar. Deze definitie laat ruimte voor interpretatie. Je kunt op meerdere manieren tot een gemiddelde resterende looptijd van 5 jaar komen, bijvoorbeeld door leningen tussen 0 en 10 jaar te nemen, tussen 4 en 6 jaar etc.

Er is gekozen om van iedere handelsdag in de periode van 1 oktober 2021 tot en met 30 september 2022 het gemiddelde te nemen van de rentepercentages van de leningen die dan een resterende looptijd hebben tussen 4,5 en 5,5 jaar. Vervolgens wordt het gemiddelde genomen over alle handelsdagen.

Het rentepercentage voor 2023 voor het hoger onderwijs komt volgens bovenstaande rekenmethode uit op 0,46%. Volgens dezelfde rekenwijze is de gemiddelde looptijd 5,0 jaar.

Onderstaande grafiek geeft het verloop weer van de mid yield van de afzonderlijke leningen die tussen 1 oktober 2021 en 30 september 2022 een resterende looptijd tussen 4,5 en 5,5 jaar hadden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Rente: van wet naar communicatie van DUO

In deze presentatie

- Wie krijgt met rente te maken?
- Hoe werkt het vaststellen van het rente%?
- Welke info krijg je van DUO?

Rente: van wet naar communicatie van DUO

Vaststelling rente:

Uiteindelijk in december van elk kalenderjaar maakt de minister het percentage voor het nieuwe jaar bekend (in de praktijk is dit vaak al in oktober).

- Het huidige rentepercentage is 0%
- Sinds 2015 (invoering leenstelsel) is er verschil ontstaan in de vaststelling voor mbo en ho (de overheid heeft sindsdien gelden uitstaan op de kapitaalmarkt over een periode van 35 jaar voor het ho tegenover 15 jaar voor mbo).
- Maar omdat het percentage telkens (praktisch) 0 was, is er jaren geen verschil merkbaar geweest tussen mbo en hbo/wo

2023

- De verwachting is dat het rente% van 2023 hoger zal worden
- Voor het eerst sinds jaren zal het verschil merkbaar worden in de verschillende percentages voor mbo en ho
- Het nieuwe percentage geldt ook voor de debiteuren van wie de rentevaste periode op 1 januari 2023 afloopt

Overzicht rentepercentages afgesloten jaren

Jaar	Rentepercentage
2020	0,0%
2019	0,0%
2018	0,0%
2017	0,0%
2016	0,0%
2015	0,0%
2014	0,0%
2013	0,0%
2012	0,0%
2011	0,0%
2010	0,0%
2009	0,0%
2008	0,0%
2007	0,0%
2006	0,0%

Rentepercentage
Het rentepercentage wordt twee keer per jaar vastgesteld. Na afloop van een rentevast periode krijgt een nieuw rentepercentage. Dit rentepercentage geldt ook voor de rentevaste periode van de afgesloten jaren.

Jaar	Rentepercentage
2023	1,1%
2022	1,0%
2021	0,1%
2020	0,0%
2019	0,0%
2018	0,0%
2017	0,0%
2016	0,0%
2015	0,0%
2014	0,0%
2013	0,0%
2012	0,0%
2011	0,0%
2010	0,0%
2009	0,0%
2008	0,0%
2007	0,0%
2006	0,0%

De rentevaste periode
 - Vanaf 1 januari 2023: 15 jaar
 - Vanaf 1 januari 2022: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 2015: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 2010: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 2005: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 2000: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1995: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1990: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1985: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1980: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1975: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1970: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1965: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1960: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1955: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1950: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1945: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1940: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1935: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1930: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1925: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1920: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1915: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1910: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1905: 35 jaar
 - Vanaf 1 januari 1900: 35 jaar

Communicatie over het rentepercentage

Een overzicht:
Welke info krijg je waar en wanneer van DUO?

Communicatie over het rentepercentage

Bewust
worden

Gaan studeren, 18 jaar worden, collegegeld of lesgeld betalen, studietoelagen nodig hebben, meedoen aan activiteiten, op kamers? Hoe ga ik mijn studietijd betalen?

Communicatie over het rentepercentage

Bewust maken

Stuif het bericht

DUO

1. Neem contact op met de DUO-adviseur van de school.
2. Vraag de DUO-adviseur om een brief te schrijven waarin wordt vermeld dat de student een DUO-adviseur heeft benoemd.
3. Vraag de DUO-adviseur om de brief te verspreiden onder de klasgenoten.
4. Vraag de DUO-adviseur om de brief te verspreiden onder de ouders.
5. Vraag de DUO-adviseur om de brief te verspreiden onder de vrienden.

We weten dat ouders, vrienden, klasgenoten en school een belangrijke rol spelen in het leven van een student. Daarom zet DUO de volgende communicatie in om het bestaan van studiefinanciering bekend te maken: campagnes via scholen, lespakketten, persoonlijke berichten naar eindexamenkandidaten, brieven naar alle bijna 18-jarigen in Nederland, e-mails, webinars en onze sociale media.

Communicatie over het rentepercentage

Van invloed:
Ouders, vrienden, school,
Klasgenoten, studentenbonden,
media en Google!

Communicatie over het rentepercentage

Oriënteren

Wie ga ik mijn studie betalen?
Leen leningen (die vaak voor 0% zijn)
adressen. Overzicht de mogelijkheden.

**Studeerwinst
meer dan een lening**

Leen?

- Welke lening moet ik aanvragen?
- Hoeveel kan ik lenen?
- Hoeveel moet ik betalen?
- Hoe lang duurt het?
- Hoeveel moet ik betalen?
- Hoeveel moet ik betalen?

Op duo.nl :

- homepage: nieuwstitem
- themapagina inclusief alternatieven voor lenen en de gevolgen van lenen
- informatiepagina's over lenen, inclusief een historisch overzicht van de rente

Communicatie over het rentepercentage

Een belangrijke vraag voor bijna iedereen:
Hoe ga ik mijn studententijd betalen? Hoeveel geld heb ik nodig? Wat & hoeveel ga ik aanvragen? En
wat zijn daarvan dan de gevolgen?

Communicatie over het rentepercentage

Berekenen

1 Bereken uw studiefinanciering
 berekenbaar aan uw situatie

1. Hoeveel wilt u studiefinancieren?

2. Hoeveel kunt u betalen?

3. Hoeveel wordt u betaald?

4. Hoeveel wordt u betaald?

5. Hoeveel wordt u betaald?

6. Hoeveel wordt u betaald?

7. Hoeveel wordt u betaald?

8. Hoeveel wordt u betaald?

9. Hoeveel wordt u betaald?

10. Hoeveel wordt u betaald?

11. Hoeveel wordt u betaald?

12. Hoeveel wordt u betaald?

13. Hoeveel wordt u betaald?

14. Hoeveel wordt u betaald?

15. Hoeveel wordt u betaald?

16. Hoeveel wordt u betaald?

17. Hoeveel wordt u betaald?

18. Hoeveel wordt u betaald?

19. Hoeveel wordt u betaald?

20. Hoeveel wordt u betaald?

21. Hoeveel wordt u betaald?

22. Hoeveel wordt u betaald?

23. Hoeveel wordt u betaald?

24. Hoeveel wordt u betaald?

25. Hoeveel wordt u betaald?

26. Hoeveel wordt u betaald?

27. Hoeveel wordt u betaald?

28. Hoeveel wordt u betaald?

29. Hoeveel wordt u betaald?

30. Hoeveel wordt u betaald?

31. Hoeveel wordt u betaald?

32. Hoeveel wordt u betaald?

33. Hoeveel wordt u betaald?

34. Hoeveel wordt u betaald?

35. Hoeveel wordt u betaald?

36. Hoeveel wordt u betaald?

37. Hoeveel wordt u betaald?

38. Hoeveel wordt u betaald?

39. Hoeveel wordt u betaald?

40. Hoeveel wordt u betaald?

41. Hoeveel wordt u betaald?

42. Hoeveel wordt u betaald?

43. Hoeveel wordt u betaald?

44. Hoeveel wordt u betaald?

45. Hoeveel wordt u betaald?

46. Hoeveel wordt u betaald?

47. Hoeveel wordt u betaald?

48. Hoeveel wordt u betaald?

49. Hoeveel wordt u betaald?

50. Hoeveel wordt u betaald?

51. Hoeveel wordt u betaald?

52. Hoeveel wordt u betaald?

53. Hoeveel wordt u betaald?

54. Hoeveel wordt u betaald?

55. Hoeveel wordt u betaald?

56. Hoeveel wordt u betaald?

57. Hoeveel wordt u betaald?

58. Hoeveel wordt u betaald?

59. Hoeveel wordt u betaald?

60. Hoeveel wordt u betaald?

61. Hoeveel wordt u betaald?

62. Hoeveel wordt u betaald?

63. Hoeveel wordt u betaald?

64. Hoeveel wordt u betaald?

65. Hoeveel wordt u betaald?

66. Hoeveel wordt u betaald?

67. Hoeveel wordt u betaald?

68. Hoeveel wordt u betaald?

69. Hoeveel wordt u betaald?

70. Hoeveel wordt u betaald?

71. Hoeveel wordt u betaald?

72. Hoeveel wordt u betaald?

73. Hoeveel wordt u betaald?

74. Hoeveel wordt u betaald?

75. Hoeveel wordt u betaald?

76. Hoeveel wordt u betaald?

77. Hoeveel wordt u betaald?

78. Hoeveel wordt u betaald?

79. Hoeveel wordt u betaald?

80. Hoeveel wordt u betaald?

81. Hoeveel wordt u betaald?

82. Hoeveel wordt u betaald?

83. Hoeveel wordt u betaald?

84. Hoeveel wordt u betaald?

85. Hoeveel wordt u betaald?

86. Hoeveel wordt u betaald?

87. Hoeveel wordt u betaald?

88. Hoeveel wordt u betaald?

89. Hoeveel wordt u betaald?

90. Hoeveel wordt u betaald?

91. Hoeveel wordt u betaald?

92. Hoeveel wordt u betaald?

93. Hoeveel wordt u betaald?

94. Hoeveel wordt u betaald?

95. Hoeveel wordt u betaald?

96. Hoeveel wordt u betaald?

97. Hoeveel wordt u betaald?

98. Hoeveel wordt u betaald?

99. Hoeveel wordt u betaald?

100. Hoeveel wordt u betaald?

- In de rekenhulp:**
- Maak je persoonlijke begroting (extra optie: check of je recht hebt op een aanvullende beurs)
  - Prognose: dit wordt ongeveer je studietoelagen (welke aanvullende)
  - Prognose: dit wordt ongeveer je maandelijke bijdragen (per loopjaar)

Communicatie over het rentepercentage

Producten kiezen :

- Basisbeurs*
- Aanvullende beurs
- Studentenreisproduct
- Lening
- Collegegeldkrediet

} Pre-statischeurs: omzetting in gift bij tijdig diploma

} Sowiso terugbetalen (met rente)

* Sinds 2015 is er geen basisbeurs voor libo en wo.
Het kabinet wil de basisbeurs hervoeren vanaf september 2023.

Communicatie over het rentepercentage

Gebruiken

Mijn DUO

1.44.00

4.137.718

1.100.42

179.628

Totaal rentepercentage

© 2015 - 2016. Alle rechten voorbehouden. | [Help](#) | [Mijn DUO](#)

Aan het einde van elk jaar:

- Attentiemail nieuw rente%
- Persoonlijk bericht over je stufi in het nieuwe kalenderjaar (incl duo.nl/renteberekening)
- Social media-campagne

Het voor jou geldende % vind je 24/7 in Mijn DUO

Nieuw: e-mail vlak voor 1e keer uitbetaling van de lening

Communicatie over het rentepercentage

The screenshot shows a social media post with a blue header containing the text 'STOP-zetten'. Below the header, there is a large number '6' in a blue circle. The main content of the post includes several images: a group of people in a meeting, a person speaking at a podium, and a person holding a document. The text of the post is partially visible and appears to be a list of points or a short article.

Persoonlijke berichten

- Over wijzigingen krijg je bericht
- Sowieso in oktober krijgt iedere student bericht over de stuif in het nieuw kalenderjaar
- Als je niet meer staat ingeschreven, heb je geen recht meer op studiefinanciering. Ook als je al je maanden hebt verbruikt, stopt het.
- Januari na behalen van je diploma: je prestatiebeurs wordt omgezet in een gift

Communicatie over het rentepercentage

Wat is de reden voor de verandering?

Wat is de reden voor de verandering?

Wat is de reden voor de verandering?

Wat is de reden voor de verandering?

Stop-zetten

Communicatie over het rentepercentage

Rente tijdens de terugbetaalperiode

- In januari, volgend op je laatste maand met studiefinanciering, gaat je aanloopfase van start
- De aanloopfase duurt 2 jaar. Terugbetalen hoeft dan nog niet, maar mag natuurlijk wel (daarmee bespaar je rente)
- Het dan geldende rente% wordt voor 5 jaar vastgezet
- Tijdens je terugbetaalperiode krijg je iedere 5 jaar te maken met een nieuw vastgesteld rente%

Rentecommunicatie: dit komt eraan

Hoger rentepercentage voor studenten

- Oktober: persoonlijk bericht over je stuif in 2023 incl nieuw rente%
- Attentiemail nieuw rente% incl uitleg
- Bijgewerkt rente% in Mijn DUO
- duo.nl/particulier en duo.nl/zaaklijk incl nieuw artikel
- Nieuwe normen in reken tools
- Social media campagne

Hoger rentepercentage voor terugbetalers

- November: persoonlijk bericht over je studieschuld in 2023 incl nieuw rente%
- Bijlage bij bericht: duo.nl/bijlage2023
- Bijgewerkt rente% in Mijn DUO
- duo.nl/particulier en duo.nl/zaaklijk incl nieuw artikel
- Nieuwe normen in reken tools
- Social media campagne

- Voor wie het geldt: aanbod om over te stappen op andere terugbetaleregels incl ander rente% (okt dec)
- Persoonlijk bericht over de start van je aanloopfase incl rente% van je 1e rentevaste periode (feb)

Onze communicatie-uitdaging

Rentecommunicatie

Rond het oktoberbericht komen veel zaken bij elkaar

- Rente voor het eerst sinds jaren hoger dan 0%
- Voor het eerst verschillen merkbaar in rente% voor mbo en ho

Hoe leggen we dit op een heldere manier uit?

Tegelijkertijd:

- Veel kabinetsplannen voor 2023
- Recessie, inflatie, koopkrachtcorrecties, energietoelagen en een laag vertrouwen in de overheid

J

Al jullie tips zijn welkom!

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

5.1/2.e
T +3165.1/2.e

Datum

12 oktober 2022

Referentie

34257616

Bijlagen

nota

Rente op studieschulden

Aanleiding

Op vrijdag 7 oktober hebben we van het ministerie van Financiën de nieuwe rentepercentages over studieleningen ontvangen. Deze zullen voor het eerst sinds 2016 weer hoger zijn dan 0%. De afgelopen maanden is hier onder studenten al de nodige onrust over ontstaan. Hierbij ontvangt u feitelijke informatie over de aanstaande verhoging, informatie omtrent communicatie hierover, een spreeklijn en in de bijlage enkele Q&A's.

Inmiddels zijn er ook twee sets schriftelijke Kamervragen gesteld over dit onderwerp. Aan de beantwoording hiervan wordt gewerkt, en is beoogd binnen de door de Kamer gestelde deadline van 9 november.

Met deze nota leggen we u ook één besluit voor:

- ➔ Bent u ermee akkoord dat de rente wordt vastgesteld binnen de bestaande kaders van de wet, dus zonder reparatie?

NB: Vanwege snellere communicatie van rentepercentages is het wenselijk om nota in weekendtas van Minister te hebben!

Akkoord op vaststellen binnen bestaande wettelijke kaders

- We harmoniseren weliswaar met het wetsvoorstel herinstructie basisbeurs het renteverskil tussen mbo en ho voor toekomstige studenten vanaf 23-24. Voor de groep mbo'ers die onder het oude regime zal blijven aflossen en voor wie in 2023 een nieuwe rente wordt vastgesteld, blijft echter een hoger percentage gelden dan voor ho.
- Aangezien de percentages en methodiek in de wet vastliggen, zou een reparatie van dit verschil voor oud-studenten een wetswijziging vragen en zou dit ook voor de groepen die na 2023 een nieuwe rente krijgen aan de orde zijn.

- 5.2/1

- 5.2/1

5.2/1

Datum
12 oktober 2022

Besluit: Bent u ermee akkoord dat de rente wordt vastgesteld binnen de bestaande kaders van de wet, dus zonder reparatie?

Feitelijke informatie over aanstaande renteverhoging

In het vervolg van de nota gaan we ervanuit dat u akkoord bent met het beslispunt.

Hoe hoog wordt de rente in 2023?

- Op vrijdag 7 oktober heeft het ministerie van Financiën ons ingelicht over de nieuwe rentepercentages. Zoals verwacht zijn die voor het eerst sinds 2016 weer hoger dan 0%.
- Voor het mbo (en BES) zal de rente in 2023 1,78% bedragen.
- Voor het ho geldt een rente van 0,46% in 2023.

Hoe wordt de rente berekend?

- Er zijn op dit moment twee verschillende rekenregels voor de rente op de studielening – één voor het mbo en één voor het ho. Beiden worden aan het einde van het jaar vastgesteld voor het daarop volgende jaar (dus eind 2022 wordt de rente vastgesteld voor 2023). Voor studenten die een studielening krijgen op grond van de Wsf BES wordt de systematiek van het mbo gebruikt.
- De rente wordt daarbij als volgt berekend:
  - o In het mbo wordt gekeken naar het gemiddeld effectief rendement op een staatsobligatie met een looptijd van 3 jaar tot 5 jaar in de maand september.
  - o In het ho wordt gekeken naar het gemiddeld effectief rendement op een staatsobligatie met een looptijd van 5 jaar over het afgelopen jaar (gerekend van oktober van het voorafgaande jaar tot en met september van het lopende jaar).
- Het verschil in de rekenregels voor de rente op de studieschulden is gekomen bij invoering van het leenstelsel. Omdat studenten in het ho vanaf dat moment te maken kregen met een langere aflosterperiode (van 35 jaar i.p.v. 15 jaar) werd ook het type staatsobligatie waaraan de rente is gekoppeld veranderd. Om grote fluctuaties te voorkomen wordt vanaf dat moment ook gekeken naar het gemiddeld rendement over een jaar. Voor mbo is dit in die tijd niet zo geregeld.
- Met het wetsvoorstel herinvoering basisbeurs worden deze terugbetaalregimes van het mbo en ho gelijk getrokken en vallen alle nieuwe studenten in het mbo onder het ho-regime.
- Alle oud-studenten in het mbo blijven onder het huidige regime vallen, totdat de volledige studieschuld is afgelost of kwijtgescholden.

Hoe werkt de rente door naar oud-studenten?

- De rente op de studielening is een cumulatieve rente. Op het moment dat de rente niet direct wordt betaald, komt deze dus bij de langlopende schuld op en wordt er weer rente over betaald.
- De rente wordt berekend over de studieschuld zowel gedurende de opbouw (dus tijdens de studie) als gedurende het aflossen.
  - o Gedurende de opbouw van de studieschuld wordt de rente ieder jaar opnieuw vastgesteld. Dat is nu dus voor het eerst weer hoger dan 0%. Dit betekent dat voor nog studerende mbo'ers in 2023 hun totale studieschuld met 1,78% wordt vermeerderd. Voor ho'ers is dat met 0,46%.
  - o Gedurende de gehele terugbetalingsperiode wordt de rente iedere vijf jaar voor vijf jaar vastgesteld. Voor de oud-studenten die in 2023 starten met terugbetalen of de oud-studenten waarvoor in 2023 een nieuwe rentevastperiode van 5 jaar gaat gelden is deze dus voor de komende 5 jaar vastgesteld op 1,78% voor mbo en 0,46% voor ho. Andere studenten die al gestart waren met terugbetalen, houden de percentages van hun 5-jaarstermijn.
- De rentestijging heeft dus nog niet meteen effect op alle oud-studenten. Alleen voor studenten die voor het eerst gaan aflossen in 2023 of een nieuwe (vijfjaars) rentebepaling krijgen (bijv. studenten die zijn begonnen met aflossen in 2018) geldt dat ze in 2023 rente gaan betalen over hun studieschuld.
- Studenten hoeven enkel terug te betalen wanneer hun inkomen dat toelaat (draagkracht). Bij een laag inkomen hoeven zij niet of minder terug te betalen. De te betalen rente wordt ook meegenomen in deze berekening.
- Het berekenen van het financiële effect van de hogere rente is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de nog openstaande studieschuld, de rente en het aantal termijnen dat een student nog moet betalen.
- Een paar voorbeelden¹:
  - o Voor een ho-student met een resterende studieschuld van € 20.000 die in 2023 start met aflossen en nog 35 jaar moet aflossen tegen een rente van 0,46% stijgt het termijnbedrag met € 3,95 per maand.
  - o Voor een ho-student met een resterende studieschuld van € 20.000 die al 5 jaar heeft afgelost en nog 30 jaar moet aflossen wordt de nieuwe vijfjaarsrente vastgesteld op 0,46%. Hierdoor stijgt het termijnbedrag met € 3,93 per maand.
  - o Voor een mbo-student met een resterende studieschuld van € 10.000 die nog 15 jaar moet aflossen wordt de nieuwe vijfjaarsrente vastgesteld op 1,78%. Hierdoor stijgt het termijnbedrag met € 7,79 per maand.

Mogelijkheden voor andere rente

- Het bepalen van de rente is in de wet vastgelegd. Dat geldt zowel voor het feit dat er rente gerekend wordt, als de wijze waarop deze wordt berekend.

---

¹ Andere voorbeelden zijn op verzoek beschikbaar. In de gebruikte voorbeelden is er geen sprake van draagkracht.

- Het is dus niet mogelijk om de rente over 2023 op een andere manier vast te stellen of af te schaffen. Hiervoor zou immers een wetswijziging nodig zijn.
- Bovendien zou een dergelijke wijziging ook financiële consequenties hebben. De rente inkomsten zijn immers onderdeel van de Rijksbegroting. Hiervoor zouden we geen dekking voorhanden hebben.

Datum
12 oktober 2022

Communicatie

Wat doet DUO in de communicatie richting studenten?

- Op het moment dat de student een lening aanvraagt worden zij geïnformeerd over het feit dat er rente gerekend wordt over de studielening.
- Tijdens de studie worden studenten jaarlijks via een mailing geïnformeerd over de geldende rente op de studielening. Vorig jaar is deze mailing naar ongeveer 460.000 studenten verstuurd.
- DUO informeert studenten tijdens de terugbetaalfase ieder jaar in het prolongatiebericht over het rentepercentage.
- Daarnaast is het actuele rentepercentage altijd te vinden in Mijn DUO en communiceert DUO daar ook over via alle andere (sociale) mediakanalen.

Online bekendmaking rentewijziging

- Het prolongatiebericht over het rentepercentage van DUO zal op woensdag 19 oktober verstuurd worden naar de oud-studenten in de terugbetaalfase.
- Omdat er bij studenten en in de media onrust is omtrent de rentepercentages over studieschulden, is het wenselijk om zo snel mogelijk te communiceren hierover. Daarom zullen wij (in overleg met de collega's van communicatie) op maandag 17 oktober of dinsdag 18 oktober de rentepercentages al communiceren via een online (pers)bericht.